

IZZIV VSAKDANJEGA SLOVENSTVA

Govor na 48. Slovenskem dnevu in 36. obletnici Društva slovenska Pristava

MARJANA HRIBAR VIVOD

Tako se je začelo in pisalo o našem skupnem delovanju v Argentini:

Na seji 24. maja leta 1956 je Žitnik namesto Češarka podal kratko poročilo o uspelem Slovenskem dnevu, ki je bil 22. aprila na Pristavi.

To je bil v zgodovini slovenskih novonaseljencev v Argentini brez dvoma velik in pomemben dan. Prvič je združil k sodelovanju vse slovenske organizacije, ki so z občudovanja vredno vneto sodelovale na tej prireditvi. Zato je bil tudi odziv rojakov tako velik. „Pokazalo se je, da je enotnost med nami in je smisel za skupnost še močna. Med ljudmi je prevladalo splošno mnenje, da je enkrat na leto tovrstna prireditev nujno potrebna. Ta prireditev naj postane tradicionalna; enkrat na leto se moramo vsi Slovenci brez izjeme in razlike zbrati in prijateljsko sestiti k mizi.“

„Toda uspeh tega dneva je bil tak, da je zaprlo sapo vsem tistim, ki so tako radi razpravljali o „skupnosti“, a so zdaj videli skupnost, zdravo, močno, pravo, slovensko. Ta naša prava skupnost je s Slovenskim dnevom naredila svoj dokončni izpit. Zmožna je živeti: samostojno, svobodno, bratsko.“

Tako beremo lahko v Zborniku Zedinjene Slovenije.

Ko danes praznujemo 48. Slovenski dan in obenem 36. obletnico Slovenske Pristave, moramo zapeti pesem hvalnico, pesem veselja, pesem prihodnosti.

Hvaležni moramo gledati na našo preteklost, intenzivno živeti sedanost in se pogumno in velikodušno odpreti izzivom prihodnosti.

Ne pozabimo pa tistih, ki so gradili temelje naše skupnosti! Zato v imenu nas vseh, hvala vsem njim!

Kot takrat v začetkih, smo danes postavljeni pred vprašanje: „...rod, boš v duši čvrst?“

In še kako! Če bomo odrinili na globoko, v notranjost, v duhovnost! z novo energijo, novo dinamiko, globočino duha, visokosti idealov, in si s spoštovanjem do korenin pridobili nova krila za rast v smeri vrednot, za odskok in odziv naprej. Z navdušenjem in inovativnostjo.

Najprej biti, potem delati.

Moli, misli in delaj!

Ko zadnjič proslavljamo Slovenski dan v Argentini pred vstopom države Slovenije v Evropsko skupnost, stopamo pred izziv renesanse slovenstva kot narod, vsak izmed nas pa pred izzivom visoke stopnje vsakdanjega slovenstva.

Obnovimo danes zaupanje v skupno delo, v družinsko življenje te naše prve šole slovenstva, poštenosti, delavnosti, marljivosti.

Nismo se sami odločili, da se bomo rodili. Prav tako si nismo sami izbrali svojih staršev ali svoje genetske zasnove. Nismo si izbrali svojega stoletja ne materne jezika in še mnogih drugih stvari ne. Vendar pa lahko sami - in samo mi sami - določimo kvaliteto življenja.

Sprejematorila bi rada par besed otrokom: Dragi otroci!

Prejeli ste v družini dar življenja; dom, kjer čutite toploto in varstvo; v ljubezni svojih staršev se učite medsebojnega spoštovanja in razumevanja; v bratskem sožitju se učite potrpeti, deliti, razdajati; med prijatelji odkrivajte bogastvo sprejemanja in vračanja.

Bogu se zahvalite za to, kar imate! Bodite vedno veseli, saj je vaša sreča in svež nasmeh pogon za optimizem vaših staršev, učiteljev in starejših. Spoštujte jih vedno in povsod. Pomagajte jim odkrivati vas svet, da vas bodo bolje in lažje razumeli in z vami delili bogastvo vase domišljije in vašega sveta.

Ob današnji slavnosti naj bo moje sporočilo mladim:

Poglejmo na lastovke, ki iščejo tople kraje; kmalu se bodo naselile v našem argentinskem poletju in se potem vrnila nazaj v svoje gnezdo, pa tudi če je oddaljeno na tisoče kilometrov.

V skupnosti imamo to prednost, da lahko poletimo bližje, iz doma v dom, iz kraja v kraj. Če nas pa polet zanese malo dalje, bodimo kakor lastovke, uporabljamo sinergijo poleta in vez na gnezdo, družino in skupnost. Ostanimo povezani, danes, ko nam tehnologija nudi vse možnosti za to.

Mladina, Vi nosite v sebi idealizem in moč. Ne dovolite, da utoneta v današnji „poplavi površne materialistične miselnosti“.

Mladi: naredite med seboj revolucijo duha in življenja proti moralni krizi in krizi vrednot!

Upornikom mora slediti nov upor. Sveti upor resnih, veselih, dela sposobnih fantov in deklet, ki se bodo z zagnanostjo vrgli v naloge, ki vam jih že nalaga bodočnost.

Od vas, mlada generacija, svet pričakuje, da dokažete, kako se v vas skrivajo „neznane energije in celo heroizem...“

Boš med njimi morda tudi ti?

Moje misli starejšim:

Najprej zahvala, saj ste nas vi pripeljali v to deželo in semkaj.

Zahvala vsem tistim, ki so neutrudljivo delali vidno in nevidno in vsem tistim ki to delajo se danes. Bodisi z znanimi priimki ali kot neznani dobrotniki, delavci, molilci.

Naj nihče ne zapira slovenskih vrat za seboj rekoč: „...dosti sem že prispeval...“ Delo je se posebna moč proti osamljenosti. Ljubezen pa plamen ki preide vsak strah, dokler se ne približamo veliki ljubezni. Poglejmo si v oči in pomagajmo si med seboj. Včasih je tudi opomin potreben. Bodimo pripravljeni na to.

Ob taki obletnici, ki jo obhajamo danes, moramo zadihati z dvema deloma pljuč.

Zadihajmo s tistimi ideali, ki so polnili srca ustanoviteljev prvotnega Društva Slovencev in Zedinjene Slovenije.

Dopolnimo te ideale in jim dajmo svoj pečat.

Spominski park Teharje

Teharje, simbol komunističnega divjanja takoj po vojski, je že dolga leta pripravljen, da se tam postavi spominsko obeležje in uredi spominski park, a seveda ni denarja, kot prvič jo.

Sedaj je poročal predsednik komisije za ureditev grobišč Peter Kovačič Peršin, in obljubil, da bo dokončan v nekaj mesecih. Na Teharjah bo treba urediti pot tišine od vhoda do glavnega spomenika, in končati vhodno kapelo. Še

vedno je tam odlagališče odpadkov Cinkarne Celje, igrišče za golf s pomožnimi objekti, v bližini pa proga za motokros. Zazeleniti morajo še vse površine in postaviti ograjo

Že so bili odstranjeni pomožni objekti vadbišča za golf, Cinkarna Celje pa naj bi sanirala odlagališče odpadkov in poiskala nadomestno lokacijo za golf. Proge za motokros že od lani baje ne uporabljajo več

Komisija za reševanje vprašanj prikritih grobišč je

sprejela sklep, da bodo prototip spominskega znamenja - bronasti valj - postavili na grobišče Barbarin rov v Hrastniku. Tam že stoji spominska kapela, ki pa je vedno znova oskrunjena, in domačini grozijo, da jo bodo tudi v prihodnje uničevali. Glede napisov na spominskih znamenjih, ki so najbolj sporna, pa je predsednik Peršin dejal, da bo „za umiritev političnih strasti potrebno kar nekaj časa“.

O spravi ni bilo govora.

Rupel bo obtožen

Že nekaj mesecev se v slovenskih medijih razvema gonja proti zunanjemu ministru Dimitriju Ruplu, predvsem od časnika, ki so bili blizu prejšnjega predsednika države Kučana. Verjetno jim ni bilo všeč, kako je Rupel odločno skušal priti v Evropsko zvezo.

Sedaj pa so dobili možnost, da javno nastopijo proti njemu.

Kot pravi generalna državna tožilka Zdenka Cerar, je Rupel osumljen, da naj bi protizakonito in v nasprotju s predpisi pristopil k snovanju visokošolske institucije. Okrožno državno tožilstvo je na preiskovalni oddelek ljubljanskega okrožnega sodišča vložilo zahtevo za preiskavo.

Zunanji minister Dimitrij Rupel je 18. februarja letos ljubljansko Fakulteto za družbene vede pisno obvestil, da zunanje ministrstvo razdira sporazum, po katerem je fakulteta vse od leta 1994 izobraževala diplomate zunanjega ministrstva.

Vendar je Rupel že 5. februarja podpisal sporazum s Pravno fakulteto in diplomatsko akademijo iz Portoroža.

Ta pravna fakulteta v času podpisa pogodbe še ni bila sodno registrirana, študijskega programa, ki naj bi ga izvajala, pa svet za visoko šolstvo še ni potrdil. Lastnih prostorov, v katerih bi potekal študijski proces, ni imela, prav tako tudi ne lastnega knjižničnega fonda in ne redno zaposlenih profesorjev. Minister Rupel pa je z njo že podpisal pismo o nameri, v katerem je izrazil pripravljenost sodelovati kot predavatelj, za kar bi bil seveda plačan kot zasebnik. Še posebej sporno je bilo po navedbah Dela dejstvo, da je Rupel s PFDA podpisal tudi aneks k pogodbi, v katerem je bilo predvideno, da ministrstvo nakaže akademiji osem milijonov tolarjev zagonskih sredstev.

Kmalu zatem je komentiral tudi zunanji minister. Med drugim se je minister spotaknil tudi ob izjave generalne državne tožilke Zdenke Cerar, ki je izjavila, da se že pol leta resno in intenzivno ukvarjajo z njegovim primerom.

Rupel se je spraševal, če ni to nov dokaz čistosti in nepristranosti ali izganjanje še zadnjih predstavnikov politike, ki je dosegla osamosvojitve Slovenije pred dvanajstimi leti. Poleg tega se je spraševal, če to čistko vodi vlada ali „vlada v vladi zoper vlado“. „Predpostavljam, da sem marsikomu povzročil težave in skrbi, prekrižal načrte. Vendar ne z diplomatsko akademijo, ki je še ni. Težave imam, ker sem še vedno živ in dejaven in ker se ne pustim omajati v svojem prepričanju, da si Slovenci zaslužimo močan in ugleden mednarodni položaj; da so bili padec Berlinskega zidu, demokratične volitve v Sloveniji in njena osamosvojitve nekaj novega in drugačnega od prejšnjega življenja,“ je zapisal Rupel.

Rupel je zaključil, da gre v tem primeru za poskus političnega obračuna z njim, ne pa za pravno vprašanje.

Za sodišče smo „golazen“

Poslanec NSi Jožef Bernik meni, da je torek, ko je ljubljansko okrajno sodišče izdalo oprostilno sodbo v primeru sporne izjave poslanca SNS Zmaga Jelinciča, ki je Bernikove volivce na predsedniških volitvah leta 1997 označil kot golazen, žalosten dan za slovenske pravne standarde. Oprostilna sodba po Bernikovi besedah pa ne kaže le zaskrbljujočih razmer v sodstvu, temveč tudi v družbi. Na časnikaški konferenci je izrazil upanje, da se bo tožilec pritožil na razsodbo.

Bernik želi, da razsodba ne bo pomenila novih standardov za svobodo govora, saj že brez tega primanjkuje politične in družbene kulture.

Prepričanje vlade je, da država še vedno temelji na pridobitvah revolucije, pravi Bernik. Vsiljevanje državljanom stališč v tako ortodoksni obliki, kot to dela slovenska država, pa je „ideološki terorizem“, meni Bernik. Po sodni poti ni mogoče doseči ničesar, če se „lotiš nekoga, ki stoji na pravi strani“. Kot je dejal, ob oprostilni sodbi ni prizadet osebno, temveč kot „slovenski človek in državljan“.

Povedal je, da se je nekaj tednov po sporni izjavi obrnil na tedanjega varuha človekovih pravic Ivana Bizjaka, za katerega pa je bila, tako Bernik, zadeva preveč „vroč politični

Nad. na 6. str.

GLEJ...

RAČUNSKA NAPAKA?	2	BELA KRAJINA IN BELOKRAJSKE JEDI	4
OBLETNICA V SAN JUSTU ..	3	JOŽE KASTELIC	
SEMINAR NOVINARJEV	4	ODLIKOVAN V LJUBLJANI...	6

Slovenija odgovarja Hrvaški

Slovensko zunanje ministrstvo je Hrvaški posredovalo odgovor na noto, ki jo je hrvaško zunanje ministrstvo Sloveniji poslalo 7. oktobra. V odgovoru slovenski MZZ znova poudarja, da Slovenija ima teritorialni izhod na odprto morje in pravico do razglasitve lastne izključne ekonomske cone (EEZ) ali zaščitne ekološko-ribolovne cone (ERC).

Slovenija se je v večletnih pogajanjih o meji s Hrvaško sklicevala na to, da ima teritorialni izhod na odprto morje in pravico do razglasitve lastne izključne ekonomske cone ali zaščitne ekološko-ribolovne cone, kar je po navedbah MZZ jasno izraženo tudi v stališčih in sklepkih državnega zbora. Omenjena dejstva in pridobljene pravice so bila potrjena s parafirano pogodbo med Slovenijo in

Hrvaško o državni meji.

Ohranitev neposrednega teritorialnega izhoda na odprto morje predstavlja vitalni interes Slovenije, zato ne more sprejeti nikakršnih enostranskih ukrepov sosednje države, ki bi prejudicirali dokončno uveljavitev meje med državama.

MZZ tudi ocenjuje, da je odločitev hrvaškega sabora o razglasitvi ERC na Jadranu v nasprotju z evropskim načinom dogovarjanja in usklajevanja ukrepov pri varovanju Sredozemskega in Jadranskega morja na podlagi večstranskega regionalnega dogovarjanja in oblikovanja sporazumnih rešitev. Zaradi tega je omenjena hrvaška odločitev za Slovenijo mednarodnopravno nesprejemljiva in neprimerna v luči vzdrževanja dobrososedskih odnosov, saj je ministrstvo

vseskozi opozarjalo, da naj bi si po določbah mednarodnega prava države vsestransko prizadevale, da ne bi onemogočile ali otežile dokončne uveljavitve sporazumne rešitve, je še zapisalo zunanje ministrstvo.

Slovenija, tako MZZ, tudi poudarja, da status geografsko prikrajšane države ne pomeni, da država nima teritorialnega izhoda na odprto morje in posledično pravice do svoje izključne ekonomske cone ali do drugih con ali da nima lastnega epikontinentalnega pasu.

Slovenija tudi načeloma ne zavrača arbitraže kot enega od možnih načinov mirnega reševanja odprtih vprašanj med državama, vendar ob tem utemeljeno pričakuje, da bi arbitražni sporazum upošteval doseženo raven dosedanjih dogovorov.

Darijan Košir novi urednik Dela

Odgovorni urednik osrednjega slovenskega časnika Delo Darijan Košir, ki je bil na to mesto formalno imenovan v začetku oktobra, je uredniški kolegij časopisa seznanil z novo uredniško ekipo. Med drugim je za svoja namestnika izbral Vojka Flegarja, trenutnega in nadaljnega urednika gospodarske redakcije ter Miša Renka (dosedanji izvršni urednik Dela), ki bo hkrati novi urednik notranjepolitične redakcije. Sicer se bo uredniški kolegij v novi sestavi prvič sestel 3. novembra, še pred tem pa bo Košir v vseh redakcijah, kjer je prišlo do zamenjav urednikov, predstavil nove urednike in načrte dela.

Sicer je bil za urednika zunanje politike imenovan Damijan Slabe, za urednika slovenskega dopisništva pa Luka Dekleva, ki se mu bo v novi organizaciji pridružila dosedanja ločena ljubljanska redakcija, ki jo vodi Primož Zrnc. Za urednika športa je bil imenovan Franci Božič skupaj z namestnikom Rokom Šinkovcem, za urednika Sobotne priloge Ervin Hladnik Milharčič, za urednika foto-

grafskega oddelka Dela pa Srdjan Živulovič.

Namestnik urednika centralne redakcije še naprej ostaja Lojze Javornik, urednika kulturne redakcije in nosilca kulturnih vsebin pa bo Košir imenoval do 1. decembra.

Košir je pri izbiri ekipe sodelavcev upošteval več kriterijev: kandidati se morajo v osnovi strinjati s temeljnimi načeli njegovega programa dela ter morajo biti vrhunski profesionalci, ki so pripravljeni na timsko delo. Sicer bodo na Delu do konca novembra opravili še temeljite vsebinske pogovore o novih načinih in vsebinah dela v uredništvu kot celoti in v posameznih redakcijah.

Kot je vidno, je zavel nov veter v Delu. Vendar ne poznamo sourednikov in ne vemo, ali kaže na boljše ali na slabše. Na slabše skoraj ne more iti, saj je bil Delo pod vodstvom udbovca Meršola na zunaj pluralističen, dejansko pa je še vedno tičal v starem komunističnem okovju. Če se je le dalo, je napadel Cerkev, nadškofa, o nasprotnikih pa govoril malo in še to omalovažujoče.

Računska napaka? Bo škodovala izseljencem?

Komisija za Slovence v zamejstvu in po svetu je na svoji najni seji kot zainteresirano delovno telo razpravljala o predlogu sprememb proračuna za leto 2004 in predlogu proračuna za leto 2005, ki se nanašajo na Slovence v zamejstvu in po svetu. Komisija je s petimi glasovi za in enim proti podprla amandma, ki ga je predlagalo zunanje ministrstvo, da bi trem organizacijam - Izseljenskem društvu Slovenija v svetu (IDSS), Svetovnemu slovenskemu kongresu in Slovenski izseljenski matici (SIM) - sredstva namenili v skladu z dogovorom med omenjeni društvi iz leta 1999, ki predvideva za IDSS 17,2 odstotka, za SSK 25 odstotkov in SIM 57,8 odstotka vseh sredstev, namenjenih tem organizacijam. Predlog sprememb proračuna za leto 2004 trem organizacijam skupaj namenja dobrih 81 milijonov tolarjev, predlog proračuna za leto 2005 pa dobrih 84 milijonov tolarjev.

Amandma je potreben, ker je v prvotnem predlogu prišlo do „računske napake“, na katero je na seji odbora za zunanjo politiko (OZP) opozoril Jožef Bernik (NSi). Dvom, da gre zgolj za računsko napako, sta med razpravo izrazil poslanca Samo Bevk (ZLSD) in Jože Avšič (LDS), vendar je komisija kasneje vseeno podprla amandma, ki ga je predlagalo MZZ. Sicer sta v okviru proračuna za urad za Slovence v zamejstvu in po svetu za leti 2004 in 2005 namenjeni po slabi dve milijardi tolarjev.

Solana želi pomagati

Visoki predstavnik Evropske unije za zunanjo in varnostno politiko Javier Solana je Sloveniji in Hrvaški „pripravljen pomagati“ pri reševanju vprašanja meje v Piranskem zalivu, je povedala njegova tiskovna predstavnik. „Na noben način pa pri tem ne bo igral vloge posrednika ali arbitra,“ je odločno poudarila in dodala, da je Solana „v stikih z obema stranema“. Slovensko ministrstvo za zunanje zadeve je dodalo, da s Solano ne potekajo nobeni pogovori o reševanju slovensko-hrvaškega vprašanja meje in njegovi morebitni vključenosti v reševanje problema.

Radio Ognjišče protestira zaradi frekvenc

Predstavniki Radia Ognjišče so predsedniku komisije DZ za peticije Janezu Drobničju izročili peticijo zaradi „nerazumljivega ravnanja“ pristojnih državnih organov pri razpisovanju in dodeljevanju radijskih frekvenc v Prekmurju. Pritožbi so se z zahtevo po slišanosti programa Radia Ognjišče v Pomurju pridružile župnije Pomurskega pastoralnega območja, ki so zbrale 5436 podpisov. Peticiji se je pridružilo tudi 26 pomurskih županov. V Radiju Ognjišče protestirajo, ker kljub dolgoletnim prizadevanjem niso uspeli pridobiti ustrezne frekvence, s katero bi bilo prebivalcem Prekmurja omogočeno poslušanje tega radijskega programa.

V peticiji Radio Ognjišče navaja, da je radio v letu 1999 sodeloval na razpisu za dodelitev frekvenc na oddajni točki Pečarovci. Bil je edini od šestih prijavljenih, ki je izpolnjeval vse pogoje, vendar je Uprava RS za telekomunikacije svetu za radiodifuzijo ob vlogi Radia Ognjišče posredovala v nadaljnje reševanje še vlogo drugega kandidata (Radia Net), čeprav je bila ta nepopolna.

Svet je predlagal, da se frekvenca ne podeli nikomur. Radio Ognjišče se je na takšno odločitev pritožil ministrstvu za promet, ki je pritožbi leta 2000 ugodilo in zadevo vrnilo v ponovno odločanje. Po več mesecih so razpis razveljavili, od takrat naprej pa se v tej zadevi ni nič premaknilo. Na Radiju Ognjišče so prepričani, da je „zavestno ravnanje nezakonito, da bi onemogočila pridobivanje prostih frekvenc. Radio Ognjišče takšne odločitve lahko razume le tako, da je bolje, da nihče ne dobi frekvence, kot pa da bi jo dobil Radio Ognjišče“, je zapisano v sporočilu.

V Radiju Ognjišče tudi menijo, da pristojni organi slabo skrbijo za slišnost in dober sprejem slovenskih radijskih programov na obmejnem območju, kjer je tudi veliko tujih programov. „In ker se toliko govori o pluralnosti medijskega prostora in se želi, vsaj na papirju, dajati prednost „drugачnim“ programom in vsebinam, Radio Ognjišče meni in je prepričan, da je s svojim programom in vsebino zagotovo „drugачen“ od ostalih radijskih programov v Sloveniji.

V Sloveniji premaknili ure

V nedeljo, 26. oktobra, ob 3. uri zjutraj so v Sloveniji premaknili kazalce za eno uro nazaj, torej na 2. uro. Torej znaša sedaj razlika z argentinsko uro 4 ure bolj zgodaj.

Premik je v skladu z uredbo o določitvi prehoda s srednjeevropskega časa na poletno računanje časa in prehoda nazaj v letih od 2002 do 2006. Ure bodo spet premaknili 28. marca 2004, ko bodo prešli nazaj na poletno računanje časa.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

Zadnji teden je bil zelo razgiban tako na političnem, kot gospodarskem in socialnem področju. Tudi kakšno presenečenje smo doživeli, ko so na krajevnih volitvah propadli kandidati predsednika Kirchnerja.

Zanimivi spodrsjlaji. Preteklo nedeljo so bile ponovno provincijske volitve v tej nenehni verigi neenotnega izražanja ljudske volje. Federalno načelo, ko se vsaka provinca (njena vlada) lahko svobodno odloča kdaj in kako voli svoje oblasti, dovoli tudi kakšno izrabljanje. Datumi so tako odvisni od trenutnih političnih koristi domačih močnikov. Običajno to rodi zaželene sadove. Kirchner je od svojega nastopa izrabljal te volitve, da je z jasno in odločno podporo zagotavljal izvolitev svojih ljudi. Tako je počasi gradil kaj zavidljivo strukturo, katero je vsaj delno obvladal. A to pot mu je spodletelo: pritisk iz središča ni zadostoval.

Najprej La Pampa. Položaj te province je sploh zanimiv. Tam že dolga leta „kraljuje“ dosedanji guverner Ruben Marín. Pripada strogemu peronizmu in je bil tudi eden glavnih veljakov menemizma. Le ko je spredel, da z Menemovo kandidaturo ni uspeha, je bil eden tistih, ki mu je svetoval umik. Nikdar pa se ni prisolnil na kirchnerizem. Ker mu krajevna ustava ni dovoljevala še ene ponovne kandidature, mu je sledil zvesti Calos Verna, sam pa je kandidiral za senatorja. Presenečenja ni bilo, saj peronizem v tej provinci nepretgoma vlada že od leta 1983. Tega se je zavedal tudi sedanjí predsednik, ki je sicer podpiral levičarsko povezavo, a se v kampanjo ni osebno podal. Peronizem je prejel 48%, drugo mesto so zasedli radikali (26,5%), povezava kirchnerizma pa je dosegla komaj tretje mesto (19,15%).

Huje v Mendozii. Drugače pa je bilo v Mendozii. Tam so vladali radikali in tekeli oster boj med njimi in peronizmom. Tu pa je zvezna vlada direktno posegla v volilni boj. Predsednikova žena in senatorka Cristina Kirchner je večkrat nastopila v kampanji kakor tudi nekateri drugi člani vlade. Predsednik sam je pohitel na enega izmed zborovanj. A vse je bilo zaman. Zmagal je Julio Cobos in radikali so obdržali guvernerstvo ter pokazali po eni strani, da stranka ni mrtva, po drugi pa tudi, da Kirchner ni vsemogočen. Radikalizem sicer ni nastopil sam, temveč v povezavi s stranko Recrear (Lopez Murphy) in Federalno stranko. A glavni razlog zmage je bil v tem, da so bili Mendoščani še kar zadovoljni s preteklo provincijsko vlado. Radikali so prejeli 43% glasov, peroni-

zem 36%, demokrati pa 8%.

In še. Volitve so imeli tudi v Tucumanu, tam pa samo za senatorje in poslance. Presenetljivo je zmagal busizem. Ricardo Bussi, sin upokojenega generala Antonia Bussija, ki je v ječi obtožen kršenja človekovih pravic ko je bil vojaški guverner v Tucumanu, je tako postal senator, kar je še dodatni udarec za Kirchnerja. Vladna peronistična stranka pa je doživela hud poraz, posledica neurejenega in neresnega vladanja v provinci. - Volitve pa so imeli tudi na Ognjeni zemlji, sicer le občinske. Ob tem pa je zanimivo, da se je prvič v državi uporabil elektronski sistem glasovanja. Za župana Ushuaie pa je bil že tretjič izvoljen Jorge Garramuño.

Trda roka za piketere? Kot še marsičesa drugega, smo se bili že navadili pojave protestnih skupin (piqueteros), ki blokirajo ceste in od vlade zahtevajo raznovrstne socialne podpore. Pretekli teden pa je ena takih skupin zabarikadirala Delavsko ministrstvo in ministra Tomado ni pustila ven, dokler jim ne bi dal dodatnih socialnih podpor. Po tem dogodku, ki je pokazal, do kje so te skupine v svoji drznosti prišle, je predsednik Kirchner odločil, da se proti njim uvede kazenski postopek. Obenem je namenil, da se jim ne podeli novih socialnih podpor. Sploh vlada namerava počistiti sistem teh podpor, ki se pogosto delijo s političnimi kriteriji in so večkrat predmet korupcije in izsiljevanja. Skrajni čas je že bil, da se na tem področju postavijo neke meje, čeprav mnogi dvomijo, da je vlada resnično namenjena napraviti red.

Storitve in povišice. Druga vladna vojna pa poteka na področju storitev s privatiziranimi podjetji. Predvsem gre tu za elektriko, za katero podjetja zahtevajo znatno povišanje tarif. Vlada pa je namenjena, da tega ne dopusti. Podjetja trdijo, da če ni povišic, niso možne nove investicije, ki pa so potrebne, da sistem sploh ostane operativen. Kar nekaj dogodkov pretrganja dostave elektrike in pomanjkanja te smo zabeležili zadnje čase. Nekateri trdijo, da to napravijo podjetja kot pritisk na vlado, drugi pa svarijo pred možnostjo, da je celoten sistem v krizi.

Drug za drugim... odhajajo člani vrhovnega sodišča. Potem, ko je odstopil Nazareno in je senat odstavil O'Connorja, bi se moral pričeti postopek proti Guilermu Lopezu. Ta ni čakal in napovedal odstop. S tem so že trije (od petih) članov menemistične „avtomatične večine“, ki so izločeni; in napovedujejo nove ofenzive proti ostalima. Kdo jih bo nadomestil?

SLOVENCİ V ARGENTINI

San Justo je praznoval

Veliko let je že preteklo, odkar v San Justu praznujejo svoj rojstni dan. Bilo je to leta 1956. Leta se vrstijo za leti, življenje gre naprej, a enkrat na leto se zbere vsa sanhuška srenja, da skupaj proslavi spomin na svoje pričetke.

Tudi letos je prišla na vrsto 47. obletnica Našega doma. Že dopoldne so se začeli zbirati v Domu okoliški rojaki in mladina, napravljena v narodne noše, da so skupno nato odšli v bližnjo škofijsko cerkev in z božjim blagoslovom prično dan. Mašo za vse žive in mrtve člane Našega doma je daroval krajevni dušni pastir Toni Bidovec skupaj z Francetom Cukjatijem. Bidovec je v pridigi prikazal obletnico v luči vere, več kot 60 narodnih noš se je zbralo okoli oltarja, na koru pa je pel mešani zbor pod vodstvom prof. Andrejke Selan Vombergar.

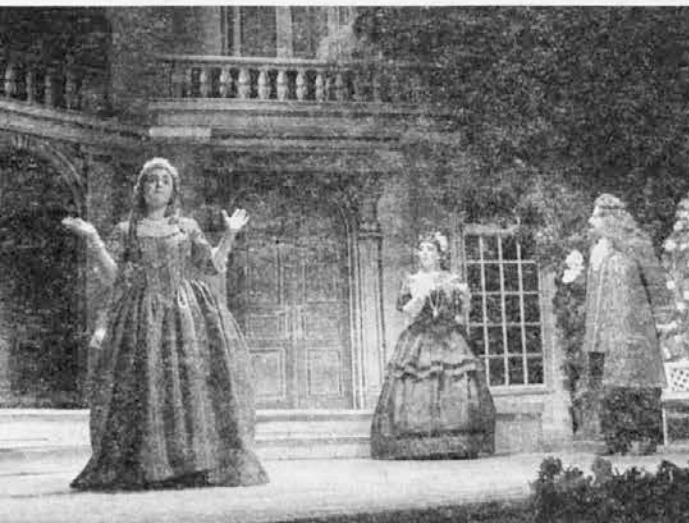
Šolski zbor Balantičeve šole pri akademiji po maši; pri orglah prof. Andrejka Selan Vombergar

Po maši so se narodne noše in rojaki pomaknili v Dom, kjer so dvignili zastavi ob petju obeh himen, nakar so na pokritem dvorišču takoj pričeli z akademijo (napovedovalka Danica Malovrh), ki je bila posvečena 100-letnici rojstva častnega člana Doma dr. Tineta Debeljaka. Ta je bil velik prijatelj Doma, večkrat je zanj in za šolarje napisal kako pesem, ocenil kako igro, itd. Dom ga je ohranil v lepem spominu, zato so mu sedaj posvetili spomin. Najprej je otroški pevski zbor Balantičeve šole zapel nekaj slovenskih pesmi. Nato so se pa predstavili mladi recitatorji Našega doma, ki so recitali pesem Domovini ter zborna recitacijo, ki jo je napisal dr. Tine Debeljak - Slovenski zastavi. Skoraj 100 otrok je bilo na odru.

Angelca Podržaj Miklič in Metka Markovič Marinčič

S tem se je dopoldanski del proslave končal, nekateri so odšli domov na kosilo, veliko pa jih je ostalo v Domu, kjer so bili postreženi z okusno in obilno južino, ki so jo

Lahkoživa gospodinja Angelca Podržaj Miklič s starši Ivano Tekavec in Janezom Krajnikom

pripravile sanhuške mamice.

Pri kosilu in v pogovoru je hitro potekel čas do pričetka popoldanske proslave.

Rojaki so popolnoma napolnili veliko dvorano, kjer jih je pozdravila predsednica Doma Mici Malavašič Casullo,

nato pa je napovedovalka Irena Urbančič Pogla-jen povabila slavnostnega govornika dipl. prav-nika Božidarja Finka. Njegov tehten govor smo objavili v prejšnji številki.

Takoj zatem se je pričela težko pričakovana igra, ki jo je napisal pred 300 leti Jean Baptiste Poquelin, bolj poznan pod svojim umetniškim imenom Moliere.

V Buenos Airesu smo že videli veliko njegovih komedij, današnje igre „Georg Dandin ali prevarani soprog“ pa še ne. Sedaj jo je postavil na oder mladi režiser Blaž Miklič. Stvar ni zapletena, mora pa potekati hitro in brez spotikljajev.

V kratkem je to zgodba o bogatem kmetu, ki se je polakomnil slave in se poročil s hčerko plemiča, kar pa mora drago plačati. Žena se spogleduje z drugim plemičem, mož skuša dopovedati njenim staršem, kaj se dogaja, a se mu ponesreči zaradi zvižčnosti žene, tako da mu starši ne verjamejo in ga še naprej ponižujejo. Vmes se prepleta še zgodba služabnice in sluga. Končno mora prevarani soprog še dalje nositi roge.

Ne bi rekel, da igra hvali nezvestobo, ampak srčika je v tem, da ni zdrava poroka čeprav bogatega kmeta s previsoko stoječo ženo. Končni pouk: ne sili za častjo, ki ni zate; šlo ti bo narobe.

Igra se je pričela z nagovorom glasnika Martina Selana, ki ga je napisal Franček Rudolf pred leti. Po odlični režiserjevi zamisli je ta potem vso igro od strani opazoval dogajanje na odru. Soproga Dandina je igral Boštjan Modic, ki je vlogo z odlično mimiko in zavzetostjo izvedel. Njegovo ženo je predstavila Angelca Podržaj Miklič, ki je točno odigrala frfrasto, a zvito veseljakinjo. Njena starša sta bila izkušena igralca Janez Krajnik in Ivana Tekavec, ki sta z rahlim karikiranjem zelo uspela. Ljubimca je odigral dobro Ivo Urbančič, njegovega slugo pa Toni Rovar, ki je popolnoma sproščeno obvladal oder. Ženino spletično, ki je zelo poživila igro, je predstavila Metka Markovič Marinčič. Tudi hlapec Stanko Jelen je dobro odigral svojo kratko vlogo.

Naj naštejemo še druge, ki niso nastopili, a so pripomogli k uspehu: šepetalki Nežka Lovšin Kržišnik in Lučka Oblak, pri aparaturi Pavle Erjavac in Marko Štrubelj, rekvizitorica Magdalena Oblak Žgajnar, maskerja Ivo Smerdelj in Danica Malovrh.

Seveda pa je treba pohvaliti odlično, času primerno sceno, ki jo je mojstrsko izdelal s sodelavci scenograf Tone Oblak.

In končno še besedo o režiserju. Blaž Miklič je vso igro dobro pognal, obvladal ves prostor in z mnogimi domisljicami igro poživil. Dosedaj se je že izkazal v raznih igrah in dokazal, da z lahkoto predstavi tako komedije kot tragedije, klasične ali današnje. Kaj nam bo nudil v prihodnje?

Vsa igra je prinesla veliko veselja v dvorano, tako da so poslušalci bili deležni smeha in premišljevanja. Želeli bi si še več Molierja na naših odrih.

Konec prijetne igre je spremljalo burno ploskanje, kakor tudi zahvale na odru vsem, ki so imeli kako večjo odgovornost pri igri. Vsi so pohvalo tudi zaslužili.

Na oder sta bila povabljeni tudi Marjeta Debeljak Vombergar in Tine Debeljak, katerima je predsednica doma Mici Malavašič izročila plaketo, dar Našega doma ob priložnosti 100-letnice rojstva njunega očeta dr. Tineta Debeljaka. Vsa dvorana se je s ploskanjem pridružila tej počastitvi.

Za družabnost je bilo dobro poskrbljeno. Na dvorišču so ponujali jestvine in pijačo, veseli pari pa so se zavrteli ob glasbi Slovenskega instrumentalnega ansambla še pozno noč, ko so rojaki pričeli vsi zadovoljni odhajati domov.

TD

Igralska družina Našega doma z režiserjem Blažem Mikličem se pokloni občinstvu

ROSARIO

Slovenci ponovno na Srečanju

V Rosariu, drugem argentinskem največjem mestu, je postala že tradicionalna prireditev teden, posvečen priseljencem. Imenuje se „Srečanje tujih narodnosti“ in bo letos že XIX. po vrsti. Ogromno število ljudi obišče to srečanje in zaključne prireditve se udeleži več kot 120.000 gledalcev.

Vrsto let se te prireditve udeleži tudi slovenska skupnost, zbrana v tamkajšnjem društvu Triglav. Tudi letos bo Slovenija imela svoj prostor. Srečanje bo potekalo od 7. do 16. novembra in obe folklorne skupini, otroška „Mavrica“ in mladinska „Veseli slovenski duh“ bosta

nastopali pred široko publiko. Plesali bodo na malem odru slovenskega prostora; v petek 7. in soboto 9. pa tudi na velikem razstavnem odru. Pripravili so za to pot plese Prekmurja, Štajerske, Trente, Koroške, Primorske in Dolenjske.

V slovenskem prostoru bo velik šotor, kjer bo razstava slovenskega naseljevanja v Argentini (ki je bila v emigrantskem muzeju), dopolnjena z gradivom o Slovencih v Rosariu. Vedno pa bodo na razpolago tudi tipične jedi za okrepčilo. Slovenci iz Rosaria toplo vabijo rojake tudi iz drugih krajev, da jih v teku Srečanja obiščejo.

Nastopajoči na Mladinskem dnevu v Slovenski vasi (glej prejšnjo številko)

Carmina Slovenica v Buenos Airesu

Koncertni zbor Carmina Slovenica, ki ga vodi dirigentka Karmina Šilec, sodi med vodilne ansamble v svetovnem mladinskem in otroškem zborovskem gibanju. To ob odličnih tekmovalnih rezultatih potrjujejo predvsem strokovne ocene in odmevne predstavitve na pomembnih zborovskih srečanjih. Nastopil je na koncertnih odrih od Cankarjevega doma do Francisco Symphony Hall, od gledališča Teresa Carenno do Hong Kong Cultural Center. Do sedaj je zbor Carmina Slovenica v sklopu različnih glasbenih festivalov gostoval po domala vseh državah Evrope, ZDA, Kanadi, Afriki, Južni Ameriki in Kitajski.

Od 3. do 7. oktobra lanskega leta pa se je udeležil simpozija posvečenega Sv. Brigiti Švedski v Rimu, kjer je izvedel samostojni koncert in v sklopu večernic nastopil v baziliki Sv. Petra v Vatikanu.

Ugled in pomen zbora neprestano raste - ne le s posameznimi tekmovalnimi nastopi in doseženimi prvimi mesti, temveč tudi z izredno razvejanjo dejavnostjo.

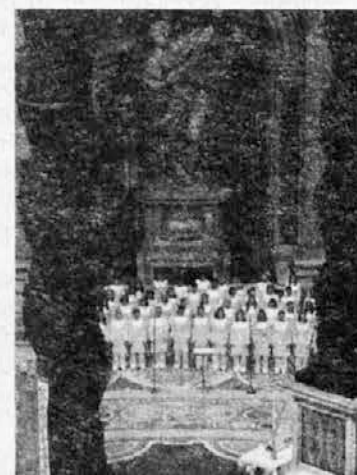
Med pomembnejše cilje Carmina Slovenica spada promocija ideje „Glasba v službi miru“ in uresničevanje le-te skozi dediščino slovenske in mednarodne glasbene zakladnice. S sledenjem tega cilja je Carmina Slovenica nastopila tako doma kot onkraj meja z velikimi priznanji.

Nadpovprečna umetni-

ška kvaliteta predstav in želja po združevanju ljudi skozi glasbo narekujejo zboru in njegovim mednarodnim aktivnostim stalno gibanje znotraj polja umetnosti in ideje „Glasbe za Mir“.

Novembra 2003 se zbor odpravlja na turnejo v Južno Ameriko, kjer se bo na povabilo organizatorjev udeležil dveh pomembnih zborovskih festivalov. V Argentini bo sodeloval na festivalu Cantapueblo 2003 v Mendozii. Zatem se bo udeležil 6. mednarodnega festivala mladinskih zborov v Viña del Mar v Čilu. Po zaključku festivala bo zbor gostoval na tamkajšnjem najprestižnejšem odru - Teatro Municipal v Santiagu de Chile.

Priznani zbor Carmina Slovenica bo 13. novembra 2003 ob 17.30 nastopil v Zlatem salonu Teatra Colón, kar nedvomno predstavlja enkratno priložnost za predstavitev slovenskega zborovskega petja v Argentini. Vstop bo prost in rojaki so vljudno vabljeni.

Bela krajina

Bela Krajina je pretežno kraška pokrajina med Gorjanci, Kočevskim Rogom in Kolpo. Ta z naravnimi bogastvi skromno obdarjena pokrajina ni mogla konec 19. stoletja prehraniti vseh svojih prebivalcev, zato so se tedaj Belokrajci množično izseljevali. Oton Župančič je v Dumi otožno napisal: „Morajo v svet in tujina se diči z deli njih rok. Tam v Ameriki, tamkaj v Westfaliji so nam izginili - več ne doseže jih naše oko.“

Izvor o imenu Bele Krajine je morda povezan z belimi brezami, ki prevladujejo v belokrajnskih stelnih. Ali pa se morda nanaša na belino belokrajnske noše, narejene iz trpežnega belega platna.

Bela Krajina ima veliko gozdov, kjer prevladujejo beli gaber, breza in domači kostanj. V višjih legah so bukovi gozdovi, v najvišjih pa rastejo jelke, bukve in tudi smreke. Dežela pod Gorjanci je zakladnica bogatih narodnih šeg in navad, ki so predvsem navezane na določene dneve cerkvenega koledarskega leta (n.pr. zeleni Jurij). Najstarejša, sicer še redka poselitev sega že v bakreno dobo. Številnejša naselja so

se pojavila v železni dobi, kot napr. Vinica. V rimski dobi so prišli Japodi in Kelti, konec 6. stoletja pa so se že naseljevali Slovenci. V 15. in 16. stoletju so bili na to ozemlje pogosti turški vpadi. Zato so se v tem času na obrobju Gorjancev naseljevali srbski in hrvaški Uskoki, ki so bilo večinoma pravoslavne vere in so prevzeli vojaško obrambo pred napadalni Turki.

Proti koncu 19. stoletja je trtna uš uničila skoro tri četrtine belokrajnskih vinogradov, kar je verjetno bil tudi možni vzrok takratnega izseljevanja ali „bega“ v tujino. Zato v začetku 20. stoletja praktično ni bilo belokranjske družine, ki ne bi imela vsaj enega družinskega člana v tujini.

Poleg dokaj bogatih vodnih virov in gozdov je vinogradništvo važen vir dohodkov za preživljanje. Belokranjci so znani po svoji velikodušnosti in predvsem po svoji veseli naravi. Znana so belokrajnska mesta Črnomelj, Metlika, Semič, Gradec, Vinica itd.

Tončka Truden je doma iz fare Črnomelj in nam je poslala nekaj belokranjskih receptov.

Priredila D-ova

Nova dela na Žalah

Podjetje Žale je posodobilo svoje objekte. Razširili so upepeljevalnico za dodatni dve upepelitveni peči in postavili tudi novo poslovalno dvorano, kjer bo omogočenih več načinov pogrebnih slovesnosti.

Vzporedno z obnovitvenimi deli poteka tudi obnova poslovalnih vežic na Plečnikovih Žalah.

Idejni projekt za razširitev upepeljevalnice je bil narejen že leta 1998, in sicer v obstoječem objektu na Tomačevski cesti, z gradbenimi deli pa so začeli leta 2000. S postavitvijo omenjene peči nameravajo Žale popolnoma ukiniti nočno delo in svojcem omogočiti, da prejmejo žaro dve uri po pogrebni svečanosti.

narezanemu kruhu. Dobro premešan nadev stlači v odprtino kokoši, katero zašij. Predno daš piščanca v pečico, ga posiplji z moko.

S tako pripravljenim piščancem ponudi pečen krompir in mešano solato. Po takšni jedi se prileže kompot iz suhega sadja.

SIROV ZVITEK

testo: iz 300 g moke 0000, soli, 4 žlice olja, 1 žlica kisa, enega jajca, enega kozarca mleka (ne vode) naredi testo, ga dobro ugneti in ga spravi v plastično vrečko. Testo mora biti voljno in gladko in naj počiva vsaj eno uro. Isto testo lahko uporabiš tudi za jabolčni zvitek.

Nadev: mešaj 50 g masla, da postane penasto. V maslo dodaj 100 g sladkorja, 4 rumenjake, 3/4 kg skute ali belega sira „Saavedra“ (je boljši), cimet, vanilijo, limonino lupinico in 3-4 žlice rozin, namočenih v rumu. Na pomokanem prtu testo najprej razvaljaj, pokapaj z oljem in nato z rokami čim bolj raztegni. Testo potresi s kruhovimi drobtinami. Polovico tega testa namaži z nadevom, kateremu si dodala sneg 4 beljakov. po vrhu tega nadeva zreži 50 g masla. Zvitek pazljivo zvij in položi na z maslom namazan pekač. Peči pri srednji vročini eno uro.

ZA NAVADNO KOSILO

KROMPIRJEV GOLAŽ

Na osebo računaj 2 srednje velika krompirja. Na olju prepraži eno sesekljano čebulo (eno čebulo za dva krompirja!). Ko je čebula nekoliko prozorna, osoli in dodaj nekaj žlic vode. Pokrito naj se duši nekaj minut, da se zmehča. nato dodaj olupljen in na kocke zrezan krompir, lovorjev list, strok česna, eno žlico sladke paprike, poper po okusu, eno kocko Knorr (kokošjo), eno žlico moke, mešane z mrzlim mlekom, in eno pest suhih gob (sveže so boljše), katere si poprej sesekljala in namočila v mleku. Vse dobro premešaj in dodaj toliko vrele vode, da je krompir dobro pokrit. Kuhaj na nizkem ognju 20-30 minut. To jed ponudi s črnim kruhom!

Za prinboljšek je pečenjak (šmoren), v katerega si narezala dve zeleni, kislji jabolki. Predno ga daš v pečico, pečenjak potresi s sladkorjem. Peči 20 do 30 minut.

Tončka Truden je še opisala, kako so v Beli Krajini praznovali Martinovo. Članek bomo objavili prihodnjič.

Tudi Maistrov borec je bil „izdajalec“, če je bil katoličan

DR. ALOJZ REBULA

„Maistrov borec“. Ta sintagma je videti še najčistejša, kar jih Slovenci premoremo v svojem zgodovinsko-političnem slovarju: oznaka za elito mladih ljudi, ki so po razsulu Avstroogrske še v njenih uniformah iz strelskih jarkov pohiteli z velikim generalom reševati takrat še rešljivo Koroško.

V času komunistične revolucije so to bili že zreli ljudje. Zanimiva bi bila študija o tem, kako so ti zlahtni domoljubi gledali nanjo, prav tako zanimiva pa tudi, kako je revolucija gledala nanje.

V zvezi s tem najde človek v članku Virus nasilja, ki ga je Jože Dežman objavil v zadnjem AMPAK-u, primer, ki ga lahko imamo za klasičnega.

Gre za primer Maistrovega borca, izrazitega katoličana, Gorenjca Franca Šolarja, moža širokih aktivnosti, saj se je poleg katoliških fantovskih odsekov udeleževal tudi v planinstvu in smučarstvu.

Dva podatka, ki kažeta na široko, res krščansko socialno odprtost tega človeka. Kot velik prijatelj Poljske (med vojno je bil vojak v Bukovini) je med zadnjo vojno iz svoje hiše na Bledu naredil zatočišče za Poljake, ki so bežali pred Hitlerjem na zahod. Kot prav tako velik prijatelj nesrečnih pa je v zimi 1942-1943 zbiral po Bledu pomoč za preživele v porušeni Dražgošah. Po njegovi zaslugi je vrsta voz popeljala v nesrečno hribovsko vas vsakršne potrebščine.

Ni si težko predstavljati,

koliko je mogel biti ta maistrovec naklonjen nemškemu okupatorju. A za partijo ni štel, koliko si bil Slovenec. Štelo je samo, koliko si bil za partijo. Globoko verni (tvegam ta pridevnik na podlagi navedka iz njegovega pisma, ki bo navedeno) Franc Šolar je moral biti do njenega početja vsaj kritičen. Vedel je, da ne gre, rečeno po Pavlovo, za boj s krvjo in mesom, saj je v pismu nečaku zapisal: „Usodno dobo smo doživeli. Prvič v zgodovini človeštva se je zgodilo, da so vstali in se priborili do vodstva nazori, ki hočejo urediti človeško družbo brez Boga. Pa to ni poganstvo, to je neprimeren slabše.“ („Satanizem“, bi mu bil lahko prišepnil njegov angel varuh.) Te globoke besede je zapisal decembra 1943, tik pred smrtjo.

Dvanajstega decembra 1943 so ga namreč partizani na Jelovici ubili. Njegov sin Marjan je po dolgotnem iskanju v septembru 2001 našel v gozdu pri Taležu nekaj kosti, za katere je analiza DNK dokazala, da so pripadale pokojnemu.

Pri tem se je svojevrstno izkazala blejska Zveza borcev: pokojnikovim vdovi, danes že pokojni gospe Tereziji, je odjedla družinsko pokojnino, potem ko ji je bila pravno že priznana, pokojnega Ivana pa ni rehabilitirala.

Ne vem, ali je slovenska Cerkev uvrstila Ivana Šolarja v seznam mučencev za vero. A če je kje mučenstvo očitno, je, mislim, v tem primeru.

SLOVENSKE JEDI

RECEPTI TONČKE TRUDEN ZA NEDELJSKO KOSILO

GOVEJA JUHA Z REZANCI NADEVANA KOKOŠ

Piščanca, približno 2 kg težkega, očisti, operi, osuši in osoli znotraj in zunaj. Nadev: približno pol kg belega kruha, zrezanega na majhne koščke, tudi skorjo (bolje je, če je star en ali dva dni!). Prepraži na malo olja eno sesekljano čebulo in strok zribanega česna ter sesekan peteršilj. V pol kozarca mleka stepi 2 jajci, dodaj 2 ali 3 žlice skute ali mehkega sira (mendicrim), 2 do 3 žlice naribanega sira in sol ter poper po okusu. Vse dodaj

Seminar izseljenskih novinarjev 2003

TONE MIZERIT (3 - KONEC)

Četrtek smo zaključili z obiskom Radia Ognjišče, kjer nas je sprejel glavni urednik Franci Trstenjak, navzoč pa je bil tudi urednik oddaje za Slovence po svetu Matjaž Merljak. Trstenjak je poudaril, da gre za cerkveni radio, ki deluje kot zasebna ustanova. Od države ne prejema nobenih rednih sredstev, izjema so sredstva, ki jih radio prek razpisa prejme od Urada za oddajo za Slovence po svetu. Obisk je bil koristen, kajti oddaja za Slovence po svetu vključuje tudi dopisnike iz izseljenstva, kar so tisti, ki v to mrežo niso vključeni, sprejeli s splošnim odobravanjem in pripravljenostjo za sodelovanje. Po nagovoru in pogovoru je sledilo še skupinsko intervjuvanje v studiu.

V petek je bilo delovanje znova posvečeno uradnim obiskom in sprejemom. Najprej je bila na vrsti Slovenska tiskovna agencija, kjer je Mihela Župančič udeležencem predstavila delo osrednje slovenske agencije, na katero je naš list naroden že od leta 1990.

Naslednja postaja je bil Državni zbor RS in sprejem pri Komisiji za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu. Pozdravil nas je predsednik komisije Franc Pukšič, srečanja pa so se udeležili še poslanci dr. Jožef Bernik, Samo Bevk in Ivan Kebrič. Franc

Pukšič je predstavil delo komisije: govoril je o pomenu obiskov komisije v državah, kjer živijo Slovenci, o prizadevanjih za čim boljše možnosti za sodelovanje na volitvah in referendumih ipd. Izrazil pa je upanje, da bo uspel tudi sprejem posebnega zakona o odnosih s Slovenci zunaj meja RS. Poudaril je tudi, da je sodelovanje z Urdom zelo dobro. Dr. Jožef Bernik se je v svojem nagovoru zavzel za to, da bi komisija postala ena od stalnih komisij v DZ, sicer pa je opozoril na nedemokracijsko slovenskih medijev ter na pritisk za ukinitve Urada, čeprav je sam do Urada skeptičen, saj bi ta moral biti po njegovem „manj uradniški in bolj prijateljski“ do izseljencev. Nato se je razvila zelo odkrita in pozitivna debata med novinarji in člani komisije. V nadaljevanju obiska je izseljenec nagovoril predsednik DZ Borut Pahor, po fotografiranju pa so si ogledali osrednjo dvorano.

- Dopoldan je bil posvečen še obisku Ministrstva za evropske zadeve (sprejel minister dr. Janez Potočnik); Ministrstva za zunanje zadeve RS (sprejel državni sekretar Samuel Žbogar), ter Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu. Na Uradu je goste pozdravila v. d. direktorica ga. Bračkovič. Razkazala je prostore in predstavila sodelavce. Popoldan pa nas je čakalo Ministrstvo za informacijsko družbo. Dobro-došlico

nam je izrekel minister dr. Pavel Gantar. Največ pozornosti je bilo namenjene projektu uvajanja sistema poučevanja slovenščine na daljavo, prek interneta.

Dan smo zaključili z obiskom Narodne in univerzitetne knjižnice, kjer je goste pozdravila mag. Rozina Švent. Najprej smo si ogledali razstavo, ki je bila pod naslovom „Čolnar iz daljave“ posvečena stoletnici rojstva dr. Tineta Debeljaka. Res je bil poseben občutek (in užitek) slediti stopinjam tega našega kulturnega velikana v osrčju slovenske književne zakladnice. Bilo je to zaslužno priznanje uradne Slovenije velikemu begunskemu ustvarjalcu. - Za seminariste je bil izjemno koristen in zanimiv tudi ogled rokopisnega oddelka.

Konec tedna je bil namenjen obisku zamejskih Slovencev in sicer na dveh neobičajnih točkah: avstrijska Štajerska in Po-

rabsko na Madžarskem. V Potrni so novinarje sprejeli skoraj vsi najdejavnejši člani tamkajšnje slovenske skupnosti (Susanne Weitlaner, Branko Lenart). Spregovorili so o preteklosti in sedanosti Slovencev na Avstrijskem Štajerskem, razkazali Pavlovo hišo in pogostili obiskovalce. Sledil je ogled slovenskih vasi.

Po obisku Gornje Radgone in ogleda Plečnikove cerkve v Bogojini je sledila pot na Madžarsko. Nastanili smo se v hotelu Lipa v Monostru. Sobota zvečer in nedelja sta opotekla v spremstvu Marjane Sukič ob spoznavanju življenja porabskih Slovencev. Tako skupnost avstrijske Štajerske kot Slovenci na Madžarskem zaslužijo poseben opis v kateri izmed prihodnjih števil.

V ponedeljek pa je bilo zaključno srečanje. V času, namenjenemu evalvaciji, je vsak od udeležencev povedal svoje mnenje o seminarju oziroma posredoval pripombe. Vsi so se organizatorjem zahvalili za seminar, s katerim so bili v celoti zelo zadovoljni, in strinjali so se, da je tudi zelo koristen in potreben.

Kot eno od največjih kvalitete seminarja so izpostavili priložnost za vzpostavlanje stikov med novinarji samimi, pa tudi s slovenskimi sogovorniki.

Tako je potekel zelo intenziven teden seminarja. Kronika je zaključena. Ostane pa še veliko obrobni vtisov, na katere se bomo še vrnili, a v drugem okviru.

(Konec)

NOVICE IZ SLOVENIJE

USPEŠNA PRESADITEV

Bolnica s primarnim pljučnim emfizmom, ki so ji 20. septembra letos v Kliničnem centru (KC) Ljubljana presadili desno pljučno krilo, je zapustila bolnišnico. 12-članska ekipa je v Sloveniji prvič opravila ta zahtevni operativni poseg konec septembra, mesec dni skrbno nadzorovala njeno zdravstveno stanje in je z njenim okrevanjem zelo zadovoljna.

KOLIKO JE (ŠE) KMETOV?

S kmetijsko pridelavo se v Sloveniji ukvarja 77.100 kmetijskih gospodarstev, kar je 10 odstotkov manj od 86.400 kmetijskih gospodarstev, kolikor jih je bilo v letu 2000. Povprečno kmetijsko gospodarstvo ta obdeluje 6,2 hektarja kmetijskih zemljišč in redi 6,1 glave velike živine - leta 2000 sta povprečji znašali 5,6 hektarja in 5,5 glave velike živine.

VEČKRAT V RUSIJO, PA TUDI V TURČIJO

Predstavniki Adria Airways in Aeroflot so podpisali triletno pogodbo, s katero družbi uvajata polete pod skupno oznako na progi med Ljubljano in Moskvo. Na podlagi te pogodbe bo z začetkom zimskega voznega reda, 26. oktobra letos, Adria Airways petkrat na teden letela na moskovsko letališče Šeremetjevo. - Turška letalska družba Pegasus bo odprla novo linijo med Ljubljano in turškim turističnim središčem Antalya. Letala bodo do konca aprila prihodnjega leta letela enkrat tedensko, in sicer v soboto. Večino zmogljivosti letala s 189 sedeži je v novembru in decembru že zakupila agencija Ilirika.

70 LET PROMENADE

V Spomeniškovarstvenem centru je odprta do 7. novembra razstava „70 let Plečnikove promenade“. Promenada kot podaljšek Cankarjeve ceste povezuje središče mesta s parkom Tivoli in je letos dopolnila 70. jubilej. Kot ena od redkih Plečnikovih stvaritev doslej ni bila deležna obnove, zato so konservatorji to storili prav letos. Po starem vzorcu so bile odliče in zamenjane svetilke ter robniki in klopi. Prenova in zamenjava znamenitih Plečnikovih elementov se končuje v upanju, da bo promenadi povrnjen nekdanji ugled in razpoznavnost mestne parkovne poteze.

PO SVETU

ŠOLA BREZ KRIŽA

- V Italiji je izbruhnil hud spor glede verskih simbolov v šolah. Sodišče v mestu L'Aquila v osrednji Italiji je namreč odredilo odstranitev križa s podobo Kristusa iz osnovne šole, katero obiskujejo otroci predsednika Muslimanske zveze Italije Adela Smitha. Slednji je tožbo proti vodstvu šole vložil potem, ko mu to ni dovolilo, da bi v razredih njegovih otrok poleg razpela izobesil še islamske verske simbole.

Kot je ob izreku razsodbe pojasnil sodnik Mario Montanaro, razpelo v učilnici krši načelo laicizma italijanskih šol. Smith je razsodbo sodišča v L'Aquili pohvalil. Ravenski nadškof, kardinal Ersilio Tonini, pa je dejal, da so stališča sodnika „žalitev“ in napad na osnovne vrednote Italije. Medtem ko so levi politični krogi pozdravili odločitev Montanara, so bili predstavniki vladne koalicijske premiera Silvia Berlusconija ogorčeni.

SLOVENCİ IN ŠPORT

ZIMSKI ŠPORTNIK POLETJA

Slovenski smučarski skakalec Rok Benkovič je bil po izboru poslušalcev Radia Slovenija izbran za športnika letošnjega poletja. Benkovič je v že 16. akciji izbora športnika, ki je najbolj zaznamoval letošnjo poletno sezono, zmagal v konkurenci desetih nominirancev in na tem mestu nasledil lansko zmagovalko atletinjo Jolando Čeplak.

Z ROKOMETOM NAPREJ

Rokometaši Prul 67 so v 2. krogu lige prvakov (skupina C) v Beogradu premagali Partizan s 33:32. Ljubljanske rokometase je po tesni domači zmagi nad turškim Askijem iz Ankare čakalo gostovanje pri ranjenemu domačemu moštvu - v prvem krogu je na Danskem izgubil kar s šestnajstimi goli -, dvoboju v srbski prestolnici pa se je končal po njihovem okusu. Slovenski podprvakovi so po ne preveč kakovostni predstavi v dvorani na Banjici ugnali srbske in črnogorske prvake, z drugo zmago pa se tudi zavihteli na prvo mesto v skupini C najmočnejšega evropskega klubskega tekmovanja.

NOVI DT

Štiriinštiridesletni Celjan Aleš Pipan je novi selektor slovenske moške članske reprezentance v košarki. Na mestu selektorja je zamenjal Slobodana Subotiča, ki ni uspel na evropskem prvenstvu na Švedskem in je sam odklonil nadaljnje sodelovanje s Košarkarsko zvezo Slovenije.

SLOVENIJA MOJA DEŽELA

Utrditev oblasti

Komunistična partija oz. Osvobodilna fronta se je jasno odločila javno pokazati svojo privrženost revoluciji. Poleg tega, da so krvavo onemogočali vsako možno oviro protikomunističnih skupin, so podvzeli tudi več ali manj legalne korake v to smer.

Treba je vedeti, da nikjer v Evropi komunisti med vojsko niso podvzeli revolucije, ampak so obrnili svoje sile skupaj z drugimi nekomunisti v vojaško borbo. Delali so bolj po svoje, a so ubogali Sovjetsko zvezo, ki revolucije ni hotela. Ta je hotela samo poraz nacistične Nemčije in se ni hotela zameriti zaveznikom s kakšnim poskušanjem revolucije. Samo v Jugoslaviji je bilo drugače. Tito in drugi so imeli za glavni namen dosego oblasti v vojnih časih, ker bi je pač drugače ne mogli zaseči.

Prvo so v začetkih leta 1943 pritisnili na svoje tovariše v OF, to je Kocbekove katoličane in sokolske liberalne tovariše, ki so bili prepričani, da bodo po vojski oni prevzeli tradicionalne stranke, da so se temu odpovedali. V Dolomitski izjavi so vsi pri OF podpisali, da se katoličani in liberalci odrekajo ustanovitvi svojih političnih strank in prepustijo vse politično delo Komunistični partiji.

To je bil žalosten in samomorilen poklek pred KP. Odslej je partija bila tudi legalno edina sila v OF.

Tudi je partija sedaj nastopila proti legalni jugoslovanski vladi v Londonu. Sovjetska zveza je nasvetovala, da naj jo puste pri miru, ker ni hotela imeti problemov z zavezniki. A jugoslovanska KP je šla svojo pot.

Najprej so organizirali Kočevski zbor, ko so v OF „tajno in direktno“ volili odposlanca. Seveda so jih volili v partizanskih četah in si lahko mislimo, kakšni so bili rezultati.

Zbor je odobril delo OF in jo proglasil za edino zakonito oblast. Izjavil se je za Tita. Odvzel je vladi v Londonu pravico, da govori v imenu ljudstva, in terenske odbore OF proglasil za legalne organe oblasti. In še nastopil proti beli in plavi gardi in Rupniku.

Na II. zasedanje AVNOJ (Antifašistično veče narodnog oslobodjenja Jugoslavije) v Jajcu novembra 1943. so slovenski delegati odšli iz Kočevja. To so komunisti šteli za rojstni dan komunistične Jugoslavije. Na zasedanju so londonski vladi prepovedali vrnitev in postavili novo jugoslovansko vlado, seveda komunistično s sodelovanjem drugih (Kocbek, itd.).

PISALI SMO PRED 50 LETI

PROSLAVA OB 70-LETNICI IVANA PREGIJA

Najprej so otroci iz San Fernanda, ki jih uči Nežika Aršek, in pod taktirko Anice Šemrov zapeli pred Pregljevo sliko, ki jo je izdelal Vladimir Mazi. Moški zbor iz Ramos Mejije pod vodstvom Gabrijela Čamernika je zapel podoknico, nakar je pesnik Slavko Srebrnič govoril o Preglju, nato so Alojzij Modričančič, Luka Milharčič, Olga Sabotič, Zorko Simčič in Stanko Jerebič recitali Pregljeva dela. Vmes je še pel Čamernikov zbor. Tretji del so pričela dekleta SDO s simbolično vajo, nakar je g. Flek predstavil nov zbor iz San Fernanda Soča. Pevovodja Jože Mišič je žel velik aplavz. Za konec smo skupaj zapeli Hej Slovenci. MM

PEKOLJ: KASTELJANSKO-SLOVENSKI SLOVAR

600 strani slovarskega tiska je napisal Pekolj in za tisk pripravil Janez Hladnik. V začetku pogrešam razlago nekaterih kasteljanskih črk, npr. j, ge.

To je prvi sodobni slovar kasteljansčine v slovenščino, prav bo prišel našim dijakom. In če bi izšla že davno naznanjena Slovnica, bodo slovenski novonaseljenci izvršili svojo dolžnost.

Dr. Tine Debeljak

SAN MARTIN

Petletni jubilej, odkar imamo v San Martinu slovensko mašo, smo lepo praznovali. Da je prišlo do slovenske maše tam, gre zaslugi svetniku Karlu Škulju. Petletni jubilej

ESLOVENIA, MI TIERRA

La situación de Primorska

Los eslovenos de esta región contaban con dos enemigos: la burocracia alemana y el partido italiano en el parlamento y en los municipios. Con el surgimiento del estado italiano se acentuó el movimiento que abogaba por la unión de estas regiones „irredentas“ con Italia. El partido esloveno y el italiano actuaron conjuntamente cuando se trataba de impedir el avance indiscriminado del idioma alemán en la región de Primorska. Sin embargo los italianos no estaban dispuestos a concederles a los eslovenos el derecho a la igualdad de condiciones en todos los aspectos de la vida.

En Gorica los italianos contaban con la mayoría en el parlamento, pero los eslovenos lograron desarrollar una actividad cultural envidiable. A partir del año 1867 contaron con la prensa en idioma esloveno (Domovina, Soča). También fundaron una organización política (Soča).

En Trieste los eslovenos que iban llegando mayormente se asimilaban. El movimiento político se iba fortaleciendo con el crecimiento económico de la clase media. En el año 1874 se creó la organización política llamada Edinost. Ese fue también el nombre del periódico que apareció en el año 1866. A fines del siglo se transformó en diario.

En Istra se dio una encarnizada lucha política. Las elecciones del año 1870 fueron un hito: marcaron el comienzo de la aparición conjunta y organizada de eslovenos y croatas. El partido croata - esloveno de Istra contaba con un periódico. Este se llamaba Nuestra unión (Naša sloga). Se publicaba en idioma croata.

PREKMURJE

La lengua oficial era la húngara. Si bien existía una ley que regulaba el uso de los idiomas no húngaros, jamás se la tuvo en cuenta. El idioma esloveno se empleó solamente en las homilias. Sin embargo en este período se publicaron algunos libros en esloveno y el mensuario Amigo (Priatelj). Los eslovenos de Estiria, al igual que lo habían hecho en el año 1848, seguían esforzándose por integrar a los compatriotas de Prekmurje en el movimiento nacional.

OSEBNE NOVICE

Smrt. Umrla je v Loma Hermosa Lojzka Vidic roj. Zupančič (78).
Naj počiva v miru!

obhaja tudi zbor, kateremu je ves čas pevovodja Boris Pavšer, pri orglah pa Matilda Kogovšek.

Po maši se je g. svetnik zahvalil vsem, ki so pripomogli k uspehu, zahvalil se je pevskega zboru in vsem rojakom. Potem je šla deputacija k župniku dr. Clovia Mendozi in se mu zahvalila za vso naklonjenost.

MISIJONSKI ZBORNIK 1953 UREDIL LADISLAV LENČEK CM

Naslovna slika je posnetek Ahčinovega kipa Barage. Na prvem mestu v notranjosti je besedilo oratorija „Baraga“, ki ga je spesnil dr. Tine Debeljak in se ga je eden od naših skladateljev že lotil, da ga uglašbi. Pod besedilom so odtisnjeni linorezi Bare Remec. Wolbangov Boj za tabernakelj je efektivno lustriral Hotimir Gorazd.

Za Oratorijem Franc Jaklič piše o Baragi kot misijonarju in Maksimiljan Jezernik Kako je Baraga postal škof. Prof. Lojze Geržinič je razčlenil geslo Svet Kristusu, dr. Ignacij Lenček pa obravnava ta klic. Nikolaj Jeločnik je napisal Antikrist na pohodu.

Sledijo popisi misijonskih dežel: Glavač, Ksaverija Pirc, Branka Sušnik.

25 misijonarjev je poslalo pisma. Silvin Eiletz DJ je opisal Duhovno rast ruskega človeka, Marijan Marolt pa o cerkveni umetni obrti v misijonih.

MM

Svobodna Slovenija št. 43; 29. oktobra 1953

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE / Director: Valentín B. Debeljak / Proprietario: Asociación Civil Eslovenia Unida / Presidente: Alojzij Rezelj / Redacción y Administración: RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA / Telefon: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: esloveniau@sinectis.com.ar / debeljak@netizen.com.ar

Glavni urednik: Tine Debeljak ml. / Za Društvo ZS: Alojzij Rezelj / Sodelovali so še: Tone Mizerit, Gregor Batagelj, Miriam Jereb Batagelj, Pavlina Dobovšek, Marko Vombergar. / Mediji: STA, Radio Ognjišče, Družina.

Naročnina Svobodne Slovenije: za Argentino \$ 70, pri pošiljanju po pošti pa \$ 95; obmejne države Argentine 110 USA dol.; ostale države Amerike 125 USA dol.; ostale države po svetu 135 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 85 USA dol. za vse države.

Čeke: v Argentini na ime „Eslovenia Libre“, v inozemstvu (bančne čeke, ne osebne) na ime „Antonio Mizerit“.

Oblikovanje in tisk: TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L. / Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires Argentina - Tel.: 4362-7215 - Fax: 4307-1953 - E-mail: vilko@ciudad.com.ar

Correo Argentino Suc. 7
FRANQUEO PAGADO
 Cuenta Nº 7211
 R. Nac. de la Propiedad Intelectual Nº 881153

MALI OGLASI

TURIZEM
Bungali v Bariločah. - Bungali ILIRSKA nudijo 3-sobna stanovanja z vso opremo, vse leto po odlični ceni. Tel. **02944-441814.** E-mail: **ilirska@bariloche.com.ar**

Letalske karte, rezerva hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu
 H. Yrigoyen 2742 - San Justo
 Tel. 4441-1264 / 1265
ZOBOZDRAVNIKI

Dr. Damijana Sparhakl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos Mejía - Tel.: 4464-0474

ADVOKATI
Dr. Vital Ašič, Odvetnik Paraná 830, 5.nadstr. - Buenos Aires. Prijave na: Tel./faks: 4798-5153. e-mail: estudioasic@cpacf.org.ar

DOBOVŠEK & asociados - odvjetniki. Zapuščinske zadeve. Somellera 5507, (1439) Buenos Aires. Tel/Fax: 4602-7386. E-mail: jdbovsek@perseus.com.ar

dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 - 15-4088-5844-mpoznic@sfanet.com.ar

dr. Franc Knavs, dr. Bernard Knavs, dr. Veronika Knavs - odvjetniki - ponedeljek, torek, petek od 16. do 20. - Tucumán 1455 - 9. nadstr. "E" - Capital - Tel. in faks: 4374-7991 in 4476-0320.

dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Av. Corrientes 1250, 5º F, Capital. Torek in četrtek od 16. do 19. Tel.: 4382-9216

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI
28. oktobra 2003

1 EURO 236,67SIT
1 U\$S dolar 200,38SIT

V prodaji je

podporni bon - „Rifa“ ZEDINJENE SLOVENIJE

Hočete vedeti, kaj boste lahko zadeli?

- dobitek: **10 dni bivanja v Počitniškem domu dr. Rudolfa Hanželiča v kordobskih gorah;**
- dobitek: **umetniška slika priznane slovenske umetnice;**
- dobitek: **vezan Zgodovinski Zbornik Zedinjene Slovenije;**
- dobitek: **broširan Zgodovinski Zbornik Zedinjene Slovenije;**
- dobitek: **naročnina Svobodne Slovenije za eno leto;**
- in 7. dobitek: **na izbiro tri knjige iz založbe Zedinjene Slovenije;**
- do 10. dobitek: **na izbiro ena knjiga iz založbe Zedinjene Slovenije.**

Vsak od njih samo za pet pesov.

Pri vseh naših poverjenikih

V Carapachayu bo v nedeljo, 9. novembra

Skupno kosilo ob enem srečanju rojakov iz taborišča Trani

Ob 10.30 sv. maša za pok. župnika St. Skvarča in prijatelje.
 Ob 12.30 domače kosilo in nagradno žrebanje.
Prijatelji iskreno vabljeni!

Izšla je knjiga

Pavle Rant: „To sem bil“ Prispjevki k zgodovini slovenske emigracije

300 strani   cena \$ 16.-
 Na razpolago v Slovenski hiši

Sfz 51. SKUPNI MLADINSKI DAN

Nedelja, 9. novembra
 v Našem domu v San Justu

8.00 sv. maša
 9.15 dviganje zastav
 10.00 začetek tekmovanja
 19.00 kulturni program nato prosta zabava

Slovenska kulturna akcija
 vabi na večer,

posvečen jezuitu in umetniku Marku Rupniku

Predaval bo **arh. Ivan Kogovšek** ter ilustriral z diapozitivi in odlomki videa.

V soboto, 8. novembra ob 20. uri v mali dvorani Slovenske hiše.

Cooperativa y Mutual SLOGA

Solicitamos un contador/a público/a o abogado/a, mayor de 35 años. Son requisitos excluyentes:

- Experiencia en gestión de cobranzas a deudores morosos por vía judicial y extrajudicial.
- Utilización de herramientas de mediación en la resolución de conflictos.
- Capacidad en la toma de decisiones administrativas y financieras.
- Probada capacidad de trabajo en equipo.

Honorarios a convenir.
 Los interesados deberán enviar el curriculum vitae a Monseñor Juan Hladnik 3986, Remedios de Escalada, CP 1826.
 At. Consejo de Administración

sistirajo slučajji. Tukaj smo!

Bodimo dobri Slovenci in dobri argentinski državljani.

Spoštujemo našo identiteto in naše slovenske krščanske korenine.

Če bomo razumeli in poznali preteklost, bomo našli smisel prihodnosti in le tako obogatili sami sebe in okolje, kamor nas je Bog postavil.

Naj končam z besedami Janeza Pavla II Slovincem leta 2000.

„...Zavzeto in enakopravno sodelujte z vsemi ljudmi dobre volje na področju politike, in gospodarstva, kulture, medijev in šolstva. Tako boste sodelovali pri utrjevanju bolj pravične in solidarne družbe, ki se navdihuje ob vrednotah božjega kraljestva...“

To naj bo moje voščilo za 48. Slovenski dan in 36. obletnico Slovenske Pristave!

Jože Kastelic odlikovan

Pred kratkim je papež Janez Pavel II. na predlog ljubljanskega nadškofa imenoval slovenskega rojaka iz Kanade **Jožeta Kastelica** za viteza komendatorja reda sv. Gregorija Velikega. Na posebnem slavju v veliki dvorani ljubljanske nadškofije mu je metropolit dr. Franc Rode to odličje izročil. Pri tem je v nagovoru poudaril razloge za podelitev in kreposti odlikovanca:

„Teško bi naštel vse, kar ste storili za Cerkev in vero v našem narodu, saj o tem neradi govorite. O svojih zasluga vztrajno molčite. Vendar naj omenim Vaš delež pri izgradnji cerkve v Vaših rodnih Zvirčah, kjer so prejšnji partizani požgali leta 1945. Tudi župnijske cerkve v Hinjah, prav tako požgane med vojno, ne bi bilo brez Vaše pomoči. Velike vsote denarja ste namenili zavodu sv. Stanislava v Šentvidu, kjer ena od dvoran nosi Vaše ime. Prav tako izdatno podpirate Slomškovo ustanovo za pomoč revnim dijakom. Vsa leta ste velikodušno podpirali tisk v Sloveniji, Kanadi in Argentini...“

O prispevku, ki ga je dal vitez Kastelic slovenski skupnosti v Kanadi, pa je spregovoril njegov prijatelj duhovnik Tone Zrnc. Omenil je njegovo pregovorno poštenost, zaradi katere je cenjen in spoštovan kot ugleden podjetnik med Kanadčani. Zaradi svojega prispevka za starostni dom Lipa, letovišče v Boltonu, slovenski župniji v Torontu in mnogih skritih dobrih del bo njegovo ime vedno zapisano med rojaki v Kanadi. V njihovem imenu mu je ob koncu izrekel čestitke in izrazil veselje, da se je tudi katoliška Cerkev na tak način spomnila njegovega velikega dela.

Jože Kastelic je zgled Slovenca, ki mu je uspelo veliko doseči v širnem svetu zaradi talentov, delavnosti in poštenosti. V mladosti je sredi okupacije doživel teror komunistične revolucije v Suhi Krajini, se priključil domobrancem in se po vojni le za las izognil krvavim pobjem, v katerih so umrli tudi njegovi trije bratje. V Kanadi, kjer se je naselil v začetku petdesetih let, je z nadarjenostjo ustvaril uspešno gradbeno podjetje in zgradil številne mestne četrti (v eni izmed njih je tudi ulica z njegovim imenom). Vedno se je rad odzval prošnjam za pomoč v evangelijskem slogu, naj ne ve levica, kaj dela desnica. Posebno velikodušen je bil pri podpori neodvisnih medijev ob nastanku samostojne Slovenije. Pri vsem tem pa je ostal skromen in pošten, kakor je dejal nadškof dr. Rode v nagovoru: „S svojim evangelijskim odnosom do zemeljskih dobrin ste dokazali, da je večja sreča dajati kakor prejemati!“

Za sodišče...

Nad. s 1. str.

krompir“, da bi naredil karkoli. Govoril je tudi s sedanjim varuhom človekovih pravic Matjažem Hanžkom, ki pa prav tako ni kazal zanimanja za izraženo žalitev, je dejal Bernik.

Kot je znano, je kazensko ovadbo zoper Jelinčiča leta 1998 vložila Barbara Brezigar, ki je vodila skupino tožilcev za posebne namene, in sicer zaradi Jelinčičeve izjave novembra 1997 v Medvodah, ko naj bi volivce takratnega predsedniškega kandidata Jožefa Bernika označil za golazen, ki bi jo bilo treba pobiti že leta 1945.

Čestitkam in zahvali se pridruži tudi slovenska skupnost v Argentini, ki je bila tudi mnogokrat deležna njegove dobrote.

OBVESTILA

SOBOTA, 8. novembra:
Skupni izlet v Glew vseh slovenskih osnovnih šol iz Buenos Airesa (prestavljen zaradi slabega vremena).

Redni pouk na Srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.

Večer Slovenske kulturne akcije, posvečen patru Marku Rupniku. Predaval bo z diapozitivi arh. Ivan Kogovšek; ob 20. uri v Slovenski hiši.

NEDELJA, 9. novembra:
Zvezni mladinski dan v Našem domu v San Justo.

ČETRTEK, 13. novembra:
Zveza slovenskih mater in žena ima svoj občni zbor v Slovenski hiši ob 15. uri. Nato ob 16.30 sestanek in razgovor s Tonetom Mizeritom na temo „Kam gre Argentina?“.

SOBOTA, 15. novembra:
Zaključna prireditev na Srednješolskem tečaju RMB v Slovenski hiši.

SOBOTA, 22. novembra:
Rifa v Našem domu v San Justo.

NEDELJA, 23. novembra:
Nedelja Kristusa Kralja.

Koncert moškega zbor v Slovenski hiši. Vodi Anka Savelli Gaser.

ZA SMEH

Prijateljica prijateljici:
 „Mica je res pametna. O vsaki stvari se posvetuje z menoj.“

Ob srečanju župnijskega sveta: „Razložil vam bom deset božjih zapovedi.“

Od strani: „Nikar! Ko pa so tako lepo skupaj zložene.“

Poslovodja uslužbencu: „Kaj delate v nedeljo dopoldan?“

„Prav nič.“

„No, potem, bi vas rad opozoril, da je danes četrtek!“

V božjem načrtu ne ek-